

بررسی میزان تناسب رشتہ قبولی با رشتہ تحصیلی در آزمون کارشناسی ارشد (نمونه موردنی: آزمون سال ۱۳۸۸ - گروه علوم انسانی)

Assessment of Suitability between Field Of Study and Acceptation in MA Entrance Exam (Case study: humane science group in 1388 entrance exam)

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۳/۰۲/۲۶

تاریخ دریافت مقاله: ۹۲/۱۰/۱۱

* بهمن احمدی

** ابراهیم خدایی

Bahman Ahmadi

Ebrahim Khodaie

Abstract: The MA entrance exam is the vastest and the most important internal examination which has been administered since 1367. Since 1384, in MA Entrance exam, proportionality requirement between field of study and acceptation (Except medical and fields that have veterinary, as a condition of their academic degree), was removed, and Participants with any educational subjects, were allowed to participate in various fields. Based on the statistical analysis of 1388 test documentation analysis showed that most of accepted students are those with related fields in that test. Graduates from other fields preferred to participate in their own or related field of study. Graduated from different fields were few and mostly less than 10% of the total participants and were not accepted. In human science group, except in executive management, in all other fields, the highest acceptance rate of graduates was the graduates of the same fields. In all other fields of exam, about 70 percent of applicants in an unrelated field will not be accepted.

چکیده: آزمون تحصیلات تکمیلی در مقطع کارشناسی ارشد، مهم‌ترین و گسترده‌ترین آزمون ناپیوسته داخل است که از سال ۱۳۶۷ به صورت متصرک و سراسری برگزار می‌شود. از سال ۱۳۸۴، در آزمون کارشناسی ارشد، شرط تناسب رشتہ امتحانی با رشتہ تحصیلی برداشته شد و به داوطلبان اجازه داده شد تا با هر عنوان مدرک تحصیلی بتوانند در آزمون گروه‌های مختلف آموزشی (به جز گروه پژوهشکی و دامپژوهشکی و رشتہ‌هایی که شرط عنوان مدرک تحصیلی دارند) متقاضی شوند؛ بر این اساس، بررسی‌های آماری آزمون سال ۱۳۸۸ با روش تحلیل مستندات نشان داد که عمله پذیرفته‌شدگان رشتہ‌هایی مختلف این آزمون را فارغ‌التحصیلان رشتہ‌های نزدیک و متقاضیان تشکیل می‌دهند. فارغ‌التحصیلان رشتہ‌های مختلف ترجیح دادند که در آزمون رشتہ خودشان یا در کادرشته‌های نزدیک و یا هم سنتخ شرکت کنند. فارغ‌التحصیلان رشتہ‌های غیر همسنخ عمدتاً آنکه و کمتر از ۱۰ درصد کل داوطلبان هر رشتہ بوده‌اند که معمولاً هیچ پذیرفته‌شده‌ای ندارند. در گروه علوم انسانی به استثنای مدیریت اجرایی، در تمام رشتہ‌ها، بالاترین میزان پذیرش مربوط به فارغ‌التحصیلان همان رشتہ بوده است. در تمام کارشناسی‌های امتحانی ۷۰ درصد از متقاضیان رشتہ‌های نامرتب، پذیرفته نمی‌شوند. میزان موفقیت فارغ‌التحصیلان رشتہ‌های فنی در سایر گروه‌های آموزشی به ویژه علوم انسانی بیشتر، ولی میزان موفقیت فارغ‌التحصیلان رشتہ‌های علوم انسانی در گروه‌های علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی و هنر کمتر است. در بین متقاضیان رشتہ‌های علوم انسانی و هنر، پراکندگی و تنوع رشتہ‌های فارغ‌التحصیلی بیشتر است، ولی این پراکندگی در بین متقاضیان رشتہ‌های مختلف گروه‌های علوم پایه و فنی و مهندسی محدود می‌شود.

واژگان کلیدی: آزمون کارشناسی ارشد، رشتہ تحصیلی، رشتہ قبولی، علوم انسانی

* کارشناس سازمان سنجش آموزش کشور (مسئول مکاتبات: b_ahmadi44@yahoo.com)

** دانشیار دانشگاه تهران

مقدمه

سازمان سنجش آموزش کشور، به عنوان تنها سازمان رسمی متولی ارزیابی و اندازه‌گیری آموزش کشور در سطوح مختلف، با طراحی و به کارگیری آزمون‌های استاندارد و با استفاده از روش‌های علمی، عهده‌دار برگزاری آزمون‌های متعدد، اعم از آزمون‌هایی برای سنجش علمی داوطلبان ورود به آموزش عالی در سطوح مختلف و آزمون‌هایی برای جذب نیروی انسانی مستعد و حائز دانش و مهارت‌های لازم برای وزارت‌تخانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های اداری و دولتی نیز می‌باشد.

یکی از این آزمون‌ها، آزمون ورودی تحصیلات تكمیلی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل است که از سال ۱۳۶۷ به صورت متمرکز و سراسری و به منظور تأمین نیروی انسانی متخصص و معهدهای مورد نیاز کشور و توزیع مناسب حائزان نمره علمی و پذیرفته‌شدگان آزمون در رشته‌ها و دانشگاه‌های مختلف با توجه به استعداد، علاقه و توان علمی آنها، از سوی سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود.

سازمان سنجش آموزش کشور، هر ساله گزارش‌های متعددی را برای آگاهی، استفاده و به کارگیری متولیان آموزشی، مسئولان و برنامه‌ریزان آموزش عالی کشور تهیه و ارسال می‌کند که بازخوردهای مناسب و امیدبخشی برای اصلاح و ارتقای نظام آموزش عالی کشور در پی داشته است.

آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل، از سال ۱۳۶۷ به صورت متمرکز و سراسری از سوی سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود. پیش از این تاریخ، دانشگاه‌ها رأساً اقدام به پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد می‌کردند.

با توجه به افزایش تعداد متقاضیان ورود به آموزش عالی و به طور اخص دوره تحصیلات تكمیلی، در حال حاضر این آزمون در سطح ملی و برای تعداد بالغ بر یک میلیون داوطلب برگزار می‌شود و از این تعداد حدود نود هزار نفر (مطابق آمار پذیرش سال ۹۱)، در مقطع کارشناسی ارشد پذیرفته می‌شوند.

بر اساس ضوابط آزمون کارشناسی ارشد، از سال ۱۳۸۴ شرط تناسب رشته امتحانی با رشته تحصیلی برداشته شد و به داوطلبان اجازه داده شد تا با هر عنوان مدرک تحصیلی بتوانند در آزمون گروه‌های مختلف آموزشی (به جز گروه پژوهشکی و دامپژوهشکی و رشته‌هایی که شرط عنوان مدرک تحصیلی دارند) متقاضی شوند، و این وضعیت در همه گروه‌های آموزشی اعم از علوم انسانی، هنر، علوم پایه و کشاورزی وجود دارد.^۱

^۱ - دفترچه راهنمای شرکت در آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته سال ۱۳۸۴، سازمان سنجش آموزش کشور

چون برخی از داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد چنین تصور می‌کنند که در رشتہ مورد علاقه خود نمی‌توانند ادامه تحصیل دهنند، بنابر این، سازمان سنجش آموزش کشور با هدف بهینه‌سازی نظام گزینش دانشجو، این امکان را فراهم آورده است که این افراد بتوانند شناس و استعداد خود را در سایر گروه‌های آموزشی نیز بسنجند، و البته این امکان، خود نیز به یک مسئله و معضل تبدیل شده است و در صورت ادامه این وضعیت، تعادل میان عرضه رشته‌ها و ظرفیت‌های پذیرش با تقاضای شرکت در آزمون گروه‌های مختلف، برهم خورده و کیفیت تحصیلات افراد در گروه‌های رشتہ‌های نامتجانس نیز تقلیل می‌یابد.

با توجه به موارد فوق، انتظار می‌رود که با حذف شرط سنجیت رشتہ‌های تحصیلی، افراد در رشتہ‌های مورد علاقه خود تحصیل نمایند.^۱ هدف پژوهش حاضر، بررسی این روند است؛ به عبارتی، اینکه آیا حذف این شرط بر گرایش افراد به سایر رشتہ‌ها تأثیر داشته است یا نه، هدف این پژوهش است.

سوابق پژوهش

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، تاکنون پژوهش‌های زیادی در ارتباط با این آزمون انجام گرفته که عمدها در زمینه سوالات آزمون بوده است (داورپناه، ۱۳۸۳)، عوامل تأثیرگذار بر آزمون برخی از رشتہ‌ها (ملک محمدی و همکاران، ۱۳۷۸)، بررسی تطبیقی آزمون دانشگاه‌های دولتی و آزاد اسلامی (محمدی و متقدی دادگر، ۱۳۸۷)، مقایسه پیشرفت تحصیلی پذیرفته شدگان دوره‌های فراغیر و سراسری در دانشگاه پیام‌نور (فیروزفر و همکاران)، مقایسه پیشرفت تحصیلی پذیرفته شدگان دوره‌های کارشناسی ارشد فراغیر با پذیرفته شدگان همان مقطع از طریق آزمون سراسری در دانشگاه پیام نور و نقدهایی نیز بر آزمون‌های کارشناسی ارشد رشتہ آموزش زبان انگلیسی (۱۳۸۱) انجام شده است. در این پژوهش سعی می‌شود که ضمن بررسی و تعیین میزان سنجیت رشتہ تحصیلی شرکت‌کنندگان آزمون کارشناسی ارشد و رشتہ پذیرفته شده آنان، ضمن تعیین رشتہ‌های پر داوطلب، میزان قبولی در هر یک از رشتہ‌های غیرمتناوب با رشتہ پذیرفته شده را نیز تعیین کنیم. در ادامه نیز می‌توان به این موضوع پرداخت که حذف شرط سنجیت در تعداد شرکت‌کنندگان چه رشتہ‌هایی در گروه علوم انسانی تأثیر بیشتری داشته است.

۱. بررسی آماری «رابطه رشتہ قبولی با رشتہ تحصیلی» در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، جلد یکم، گروه آزمایشی علوم انسانی، سازمان سنجش آموزش کشور، معاونت فنی و آماری.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحلیل ثانویه است. داده‌های این تحقیق از آمار و اطلاعات موجود در سازمان سنجش آموزش کشور در زمینه برگزاری و اعلام نتیجه آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸ اخذ شده است و جامعه آماری بررسی حاضر، شامل تمام داوطلبان و پذیرفته شدگان آزمون ورودی کارشناسی ارشد در گروه علوم انسانی سال ۱۳۸۸ است.

آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸ برای تعداد ۵۹۵/۸۴۸ داوطلب برگزار شد که از این تعداد، ۴۴/۳۹۹ نفر در ۱۳۲ رشته تحصیلی پذیرفته شدند.

در این بررسی، با برخی از اصطلاحات تخصصی مواجهیم که مناسب است در این قسمت به اختصار تعریف شوند؛ این اصطلاحات عبارتند از: ۱- تناسب به معنای مشابهت محتوا و سرفصل دروس در مقطع کارشناسی با محتوا و سرفصل‌های مقطع کارشناسی ارشد است. ۲- رشته تحصیلی به رشتہ‌ای اطلاق می‌شود که فرد در مقطع کارشناسی در آن رشته تحصیل کرده و فارغ‌التحصیل شده یا در شرف فارغ‌التحصیلی است. ۳- رشته قبولی به رشتہ‌ای اطلاق می‌شود که داوطلب پس از شرکت در آزمون کارشناسی ارشد، در این مقطع پذیرفته شده است. ۴- رشته فارغ‌التحصیلی رشتہ‌ای است که داوطلب در مقطع کارشناسی آن رشته فارغ‌التحصیل شده باشد. ۵- گروه آموزشی شامل چندین رشتہ مرتبط و متناسب می‌شود که در یک گروه قرار داده می‌شوند. ۶- مجموعه به تعدادی از رشتہ‌ها و گرایش‌های مرتبط و نزدیک به هم اطلاق می‌شود که در یک مجموعه قرار داده می‌شوند.

یافته‌های پژوهش

با توجه به اینکه جامعه آماری این پژوهش را فارغ‌التحصیلان رشتہ‌های مختلف شرکت‌کننده در آزمون کارشناسی ارشد ۴۱ کادرشته امتحانی گروه آموزشی علوم انسانی تشکیل می‌دهند، لذا آمار و اطلاعات مربوط به نتایج حضور آنان در این آزمون، با رعایت اختصار و به تفکیک کد رشتہ‌های امتحانی گروه علوم انسانی در قالب جدول شماره ۱، ارائه خواهد شد.

۱- مجموعه زبان و ادبیات فارسی

- در رشتہ امتحانی مجموعه زبان و ادبیات فارسی، فارغ‌التحصیلانی از ۸۴ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۷۰ ۲۳ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۴۸ کادرشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۹۵/۳۹ درصد مقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۱۶۲۳۸ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات فارسی بودند.
- ۹۴/۵۴ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی زبان و ادبیات فارسی، فارغ‌التحصیل همین رشته بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان و ادبیات فارسی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ زبان و ادبیات عرب با ۱/۲۲ درصد و الهیات و معارف اسلامی با ۰/۶۴ درصد، جزو پذیرفته شدگان این رشته قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۳/۶ درصد پذیرفته شدگان رشتہ زبان و ادبیات فارسی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان و ادبیات فارسی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۵۵۸ نفر بودند که از این تعداد، ۹۹۴ نفر زن و ۵۶۴ نفر مرد بودند.

۲- علوم جغرافیایی

- در رشتہ امتحانی علوم جغرافیایی، فارغ‌التحصیلانی از ۸۵ کدرشتہ تحصیلی مختلف (۹۲۴۴ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ مقاضی شدند که داوطلبان ۴۵ کدرشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۸۶/۵۰ درصد مقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۷۹۹۶ نفر)، فارغ‌التحصیل علوم جغرافیایی بودند.
- ۸۸/۴۸ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی علوم جغرافیایی، فارغ‌التحصیل همین رشتہ بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ علوم جغرافیایی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های علوم اجتماعی با ۱/۵۱ درصد و تاریخ با ۱/۱۳ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۸/۸۸ درصد پذیرفته شدگان رشتہ علوم جغرافیایی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی علوم جغرافیایی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۰۵۹ نفر بودند که از این تعداد، ۴۷۱ نفر زن و ۵۸۸ نفر مرد بودند.

۳- سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی

- در رشتہ امتحانی سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی، فارغ‌التحصیلانی از ۶۳ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۴۳۵ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ مقاضی شدند که داوطلبان ۵۳ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۴۰/۳۵ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۵۷۹ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی بودند.
- لازم به توضیح است که در مقطع کارشناسی، رشته تحصیلی با عنوان سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی وجود ندارد؛ لذا فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها متقاضی این رشته شدند.
- ۴۲/۴۲ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی، فارغ‌التحصیل رشته جغرافیا بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته جغرافیا، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های مرتع و آبخیزداری با ۱۵/۱۵ درصد و مهندسی عمران با ۱۲/۱۲ درصد و جنگلداری با ۹/۰۹ درصد قرار دارند که تماماً از رشته‌های مرتبط هستند.
- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۳۳ نفر بودند که از این تعداد، ۶ نفر زن و ۲۷ نفر مرد بودند.
- #### ۴- مجموعه زبان عربی
- در رشته امتحانی مجموعه زبان عربی، فارغ‌التحصیلانی از ۴۲ کدرشته تحصیلی مختلف (۳۶۴۵ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۳۲ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۷۶/۹۰ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۲۸۰۳ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته مجموعه زبان عربی بودند.
- ۹۱/۸۱ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه زبان عربی، فارغ‌التحصیل همین رشته بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته مجموعه زبان عربی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های الهیات و معارف اسلامی با ۴/۳۱ درصد، علوم قرآنی با ۰/۸۶ درصد و حقوق با ۰/۶۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۳/۰۲ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی زبان عربی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه زبان عربی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۴۶۴ نفر بودند که از این تعداد، ۲۶۳ نفر زن و ۲۰۱ نفر مرد بودند.

۵- مجموعه علوم اقتصادی

- در رشتہ امتحانی مجموعه علوم اقتصادی، فارغ‌التحصیلانی از ۸۳ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۰۳۷۹ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۵۱ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۶۸/۴۳ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۷۱۰۲ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ مجموعه علوم اقتصادی بودند.

- ۷۴/۰۶ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی مجموعه علوم اقتصادی، فارغ‌التحصیل همین رشتہ بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ مجموعه علوم اقتصادی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های ریاضی با ۸/۲۳ درصد، اقتصاد کشاورزی با ۲/۹۹ درصد و آمار با ۲/۱۲ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۱۲/۶ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ علوم اقتصادی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی مجموعه علوم اقتصادی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۸۰۲ نفر بودند که از این تعداد، ۳۹۶ نفر زن و ۴۰۶ نفر مرد بودند.

۶- تربیت بدنی و علوم ورزشی

- در رشتہ امتحانی تربیت بدنی و علوم ورزشی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۰۲ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۰۶۷۲ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۶۹ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۸۴/۰۸ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۸۹۷۳ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ تربیت بدنی و علوم ورزشی بودند.

- ۸۹/۹۳ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی تربیت بدنی و علوم ورزشی، فارغ‌التحصیل همین رشتہ بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ تربیت بدنی و علوم ورزشی، فارغ‌التحصیلانی از فیزیوتراپی با ۲/۲۵ درصد و زبان و ادبیات انگلیسی با ۱/۵۴ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۶/۲۸ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ تربیت بدنی و علوم ورزشی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی تربیت بدنی و علوم ورزشی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۸۴۴ نفر بودند که از این تعداد، ۳۵۴ نفر زن و ۴۹۰ نفر مرد بودند.

۷- مجموعه تاریخ

- در رشته امتحانی مجموعه تاریخ، فارغ‌التحصیلانی از ۸۳ کد رشته تحصیلی مختلف (۳۸۹۵ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۴۹ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۶۷/۱۴ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۲۶۵۴ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته تاریخ بودند.
- ۷۷/۴۱ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی تاریخ، فارغ‌التحصیل همین رشته بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته تاریخ، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های الهیات و معارف اسلامی با ۳/۸۲ درصد و علوم اجتماعی با ۳/۴۹ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۵/۲۸ درصد پذیرفته شدگان رشته تاریخ را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه تاریخ در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۶۰۲ نفر بودند که از این تعداد، ۲۹۵ نفر زن و ۳۰۷ نفر مرد بودند.

۸- مجموعه علوم اجتماعی

- در رشته امتحانی مجموعه علوم اجتماعی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۰۵ کد رشته تحصیلی مختلف (۹۵۹۲ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۵۳ کدرشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۷۹/۱۸ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۷۵۹۵ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته علوم اجتماعی بودند.
- ۷۳/۲۳ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم اجتماعی، فارغ‌التحصیل همین رشته بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته علوم اجتماعی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های زبان و ادبیات انگلیسی با ۲/۶۲ درصد، زبان و ادبیات فارسی با ۱/۳۸ درصد و علوم اقتصادی با ۱/۲۳ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۲۱/۵۴ درصد پذیرفته شدگان رشته علوم اجتماعی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم اجتماعی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۶۵۰ نفر بودند که از این تعداد، ۳۳۵ نفر زن و ۳۱۵ نفر مرد بودند.

۹- فرهنگ و زبان‌های باستانی

- در رشتہ امتحانی فرهنگ و زبان‌های باستانی، فارغ‌التحصیلانی از ۷۴ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۷۹۶ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۴۵ کدرشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- این کد رشتہ نیز در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود و صرفاً در مقطع کارشناسی ارشد ارائه می‌شود؛ لذا متقاضیانی از سایر رشتہ‌ها خواهد داشت.
- ۲۴/۲۵ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۹۳ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی بودند.
- ۴۵/۸۷ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی فرهنگ و زبان‌های باستانی، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های زبان و ادبیات فارسی با ۱۵/۶۰ درصد، باستان‌شناسی با ۶/۴۲ درصد و تاریخ، زبان فرانسه و مهندسی مکانیک هر کدام ۲/۷۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۲۳/۸۶ درصد پذیرفته شدگان رشتہ فرهنگ و زبان‌های باستانی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه فرهنگ و زبان‌های باستانی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۰۹ نفر بودند که از این تعداد، ۷۳ نفر زن و ۳۶ نفر مرد بودند.

۱۰- مجموعه زبان‌شناسی

- در رشتہ امتحانی مجموعه زبان‌شناسی، فارغ‌التحصیلانی از ۷۲ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۲۹۰۶ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۵۳ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۶۹/۸۹ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۲۰۳۱ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی بودند.
- رشته زبان‌شناسی در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود و متقاضیان این رشتہ در مقطع کارشناسی ارشد، از سایر رشتہ‌ها داوطلب می‌شوند.
- ۸۱/۳۷ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان‌شناسی، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های زبان و ادبیات فارسی با ۱۰/۵۶ درصد، زبان آلمانی با ۱/۵۵ درصد و زبان

فرانسه با ۰/۹۳ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۵/۵۹ درصد پذیرفته شدگان رشته زبان‌شناسی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه زبان‌شناسی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۳۲۲ نفر بودند که از این تعداد، ۲۲۶ نفر زن و ۹۶ نفر مرد بودند.

۱۱- علوم قرآن و حدیث

- در رشته امتحانی علوم قرآن و حدیث، فارغ‌التحصیلانی از ۸۶ کد رشته تحصیلی مختلف (۵۴۲۷ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متلاطخی شدند که داوطلبان ۳۷ کدرشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.

- ۶۵/۵۳ درصد متلاطخیان شرکت در آزمون این رشته (۳۵۵۶ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته الهیات و معارف اسلامی و علوم قرآنی بودند.

- ۶۸/۳۴ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی علوم قرآن و حدیث، فارغ‌التحصیل همین رشته بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته الهیات و معارف اسلامی و علوم قرآنی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های علوم و معارف اسلامی با ۷/۹۱ درصد و زبان و ادبیات عرب با ۵/۹۰ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۷/۸۵ درصد پذیرفته شدگان رشته علوم قرآن و حدیث را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی علوم قرآن و حدیث در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۷۹۶ نفر بودند که از این تعداد، ۵۱۶ نفر زن و ۲۸۰ نفر مرد بودند.

۱۲- فقه و مبانی حقوق اسلامی

- در رشته امتحانی فقه و مبانی حقوق اسلامی، فارغ‌التحصیلانی از ۵۸ کد رشته تحصیلی مختلف (۶۰۹۵ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متلاطخی شدند که داوطلبان ۴۵ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.

این کد رشته در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود و متلاطخیان آن، از سایر رشته‌ها داوطلب شدند.

- ۷۳/۷۲ درصد متلاطخیان شرکت در آزمون این رشته (۴۴۹۳ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته الهیات و معارف اسلامی بودند.

- ۷۱/۳۶ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی فقه و مبانی حقوق اسلامی، فارغ‌التحصیل رشته الهیات و معارف اسلامی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته الهیات و معارف اسلامی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های علوم و معارف اسلامی با ۱۱/۲۵ درصد، زبان و ادبیات عربی با ۴/۶۰ درصد

و علوم قرآنی با ۲/۳۰ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۱۰/۴۹ درصد پذیرفته شدگان رشتہ فقه و مبانی حقوق اسلامی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی فقه و مبانی حقوق اسلامی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۳۹۱ نفر بودند که از این تعداد، ۱۹۸ نفر زن و ۱۹۳ نفر مرد بودند.

۱۳- فلسفه و حکمت اسلامی

- در رشتہ امتحانی فلسفه و حکمت اسلامی، فارغ‌التحصیلانی از ۵۰ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۷۲۵ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ مقاضی شدند که داوطلبان ۲۴ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۷۰/۱۴ درصد مقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۴۹۳ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ الهیات و معارف اسلامی بودند.
مقاضیان این کد رشتہ را نیز فارغ‌التحصیلانی از سایر رشتہ‌ها تشکیل می‌دهند و این رشتہ در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود.

- ۶۹/۹۴ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی فلسفه و حکمت اسلامی، فارغ‌التحصیل رشتہ الهیات و معارف اسلامی بودند.
بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ الهیات و معارف اسلامی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های علوم و معارف اسلامی با ۱۰/۰۲ درصد و فلسفه با ۲/۷۱ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۱۷/۳۳ درصد پذیرفته شدگان رشتہ فلسفه و حکمت اسلامی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی فلسفه و حکمت اسلامی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۴۷۹ نفر بودند که از این تعداد، ۲۹۱ نفر زن و ۱۸۸ نفر مرد بودند.

۱۴- مجموعه الهیات و معارف اسلامی

- در رشتہ امتحانی مجموعه الهیات و معارف اسلامی، فارغ‌التحصیلانی از ۶۱ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۴۱۲ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ مقاضی شدند که داوطلبان ۳۸ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۷۶/۲۰ درصد مقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۰۷۶ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ الهیات و معارف اسلامی بودند.
- ۸۴/۳۸ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه الهیات و معارف اسلامی، فارغ‌التحصیل رشتہ الهیات و معارف اسلامی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته الهیات و معارف اسلامی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های زبان و ادبیات انگلیسی با ۲۲۳ درصد و علوم قرآنی با ۱۳۴ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۲۰۵ درصد پذیرفته شدگان رشته الهیات و معارف اسلامی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه الهیات و معارف اسلامی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸ ۲۲۴ نفر بودند که از این تعداد، ۱۵۳ نفر زن و ۷۱ نفر مرد بودند.

۱۵- مجموعه الهیات و معارف اسلامی - فقه شافعی

- در رشته امتحانی مجموعه الهیات و معارف اسلامی - فقه شافعی، فارغ‌التحصیلانی از ۲۱ کد رشته تحصیلی مختلف (۱۵۰ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۱۵ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.

- ۵۷/۳۳ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۸۶ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته الهیات و معارف اسلامی بودند. رشته امتحانی فقه شافعی نیز در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود و داوطلبان وارد به این رشته در مقطع کارشناسی ارشد، از بین فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها متقاضی می‌شوند.

- ۴۰ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی الهیات و معارف اسلامی - فقه شافعی، فارغ‌التحصیل رشته الهیات و معارف اسلامی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته الهیات و معارف اسلامی، فارغ‌التحصیلانی از علوم و معارف اسلامی با ۲۵ درصد، علوم قرآنی ۱۰ درصد، زبان و ادبیات فارسی ۱۰ درصد و ادبیات عرب با ۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۵ درصد پذیرفته شدگان رشته الهیات و معارف اسلامی - فقه شافعی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه الهیات و معارف اسلامی - فقه شافعی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸ ۲۰ نفر بودند که از این تعداد، ۴ نفر زن و ۱۶ نفر مرد بودند.

۱۶- مجموعه فلسفه

- در رشتہ امتحانی مجموعه فلسفه، فارغ‌التحصیلانی از ۶۵ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۱۴۱ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۲۶ کد رشتہ، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۵۰/۷۴ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۵۷۹ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ فلسفه بودند.

- ۵۲/۹۷ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی مجموعه فلسفه، فارغ‌التحصیل فلسفه بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ فلسفه، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های الهیات و معارف اسلامی با ۱۰/۴۸ درصد، علوم و معارف اسلامی با ۵/۶۷ درصد و مهندسی برق با ۴/۲۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۲۶/۶۳ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ فلسفه را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی مجموعه فلسفه در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۳۵۳ نفر بودند که از این تعداد، ۱۵۶ نفر زن و ۱۹۷ نفر مرد بودند.

۱۷- مجموعه علوم تربیتی ۱

- در رشتہ امتحانی مجموعه علوم تربیتی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۰۰ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۶۳۱۸ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۴۴ کد رشتہ، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۷۱/۶۰ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۱۶۸۴ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم تربیتی بودند.

- ۶۹/۰۷ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی مجموعه علوم تربیتی ۱، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم تربیتی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ علوم تربیتی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های زبان و ادبیات انگلیسی با ۳/۱۸ درصد، مدیریت با ۳/۱۸ درصد و الهیات و معارف اسلامی با ۳/۰۶ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۲۴/۵۷ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ مجموعه علوم تربیتی ۱ را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی علوم تربیتی ۱ در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۱۶۴ نفر بودند که از این تعداد، ۶۹۵ نفر زن و ۴۶۹ نفر مرد بودند.

۱۸- مجموعه علوم تربیتی ۲

- در رشته امتحانی مجموعه علوم تربیتی ۲، فارغ‌التحصیلانی از ۱۰۱ کد رشته تحصیلی مختلف (۱۳۷۴۳ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۴۹ کد رشته، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۳۹/۶۳ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۵۴۷ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته علوم تربیتی بودند.
- ۳۲/۲۶ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم تربیتی ۲، فارغ‌التحصیل رشته علوم تربیتی بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته علوم تربیتی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های مشاوره و راهنمایی با ۲۷/۶۸ درصد، روان‌شناسی با ۱۷/۵۸ درصد و زبان انگلیسی با ۲/۷۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۲۲/۴۸ درصد پذیرفته‌شدگان رشته مجموعه امتحانی علوم تربیتی ۲ را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم تربیتی ۲ در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۶۵۴ نفر بودند که از این تعداد، ۴۴۲ نفر زن و ۲۱۲ نفر مرد بودند.

۱۹- علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

- در رشته امتحانی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، فارغ‌التحصیلانی از ۵۲ کد رشته تحصیلی مختلف (۲۹۷۸ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۴۵ کد رشته، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۷۶/۸۳ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۲۲۸۸ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته کتابداری بودند.
- ۷۱/۹۱ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، فارغ‌التحصیل رشته کتابداری بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های کتابداری در شاخه پژوهشی با ۱۶/۶۷ درصد و زبان انگلیسی با ۱/۲۸ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۲/۱۴ درصد پذیرفته‌شدگان مجموعه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۲۳۴ نفر بودند که از این تعداد، ۱۷۰ نفر زن و ۶۴ نفر مرد بودند.

۲۰- مجموعه زبان فرانسه

- در رشتہ امتحانی مجموعه زبان فرانسه، فارغ‌التحصیلانی از ۳۴ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۱۴۵ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۲۷ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۹۴/۴۱ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۰۸۱ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان فرانسه بودند.
- ۹۴/۹۷ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان فرانسه، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان فرانسه بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان فرانسه، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های زبان انگلیسی با ۱/۲۶ درصد و مهندسی کامپیوتر با ۱/۲۶ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۲/۵۱ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان فرانسه را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان فرانسه در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۵۹ نفر بودند که از این تعداد، ۱۳۵ نفر زن و ۲۷ نفر مرد بودند.

۲۱- مجموعه زبان انگلیسی

- در رشتہ امتحانی مجموعه زبان انگلیسی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۱۳ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۸۸۱۷ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۸۸ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۹۲/۰۲ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۷۳۱۵ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی بودند.
- ۹۵/۸۶ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان انگلیسی، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های مهندسی کامپیوتر با ۰/۶۳ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۳/۵۱ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان انگلیسی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان انگلیسی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۷۹۸ نفر بودند که از این تعداد، ۵۰۵ نفر زن و ۲۹۳ نفر مرد بودند.

۲۲- مجموعه زبان روسی

- در رشته امتحانی مجموعه زبان روسی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۵ کدرشته تحصیلی مختلف (۲۱۱ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۱۱ کدرشته، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشته نداشتند.

- ۸۹/۱۰ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۱۸۸ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته زبان روسی بودند.

- ۹۳/۳۳ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه زبان روسی، فارغ‌التحصیل رشته زبان روسی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته زبان روسی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های علوم اقتصادی، مهندسی معدن و مهندسی هوا فضا هر یک با ۲/۲۲ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها پذیرفته‌شده‌ای نداشتند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه زبان روسی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۴۵ نفر بودند که از این تعداد، ۲۷ نفر زن و ۱۸ نفر مرد بودند.

۲۳- مجموعه علوم تربیتی ۳

- در رشته امتحانی مجموعه علوم تربیتی ۳، فارغ‌التحصیلانی از ۶۲ کد رشته تحصیلی مختلف (۲۰۴۵ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۵۲ کد رشته، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشته نداشتند.

- ۷۲/۳۲ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۱۴۷۹ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته علوم تربیتی بودند.

- ۸۵/۰۶ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم تربیتی ۳، فارغ‌التحصیل رشته علوم تربیتی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته علوم تربیتی ۳، فارغ‌التحصیلانی از رشته زبان و ادبیات انگلیسی با ۳/۴۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۱/۴۹ درصد پذیرفته‌شدگان رشته مجموعه علوم تربیتی ۳ را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم تربیتی ۳ در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۸۷ نفر بودند که از این تعداد، ۶۶ نفر زن و ۲۱ نفر مرد بودند.

۲۴- مجموعه زبان آلمانی

- در رشتہ امتحانی مجموعه زبان آلمانی، فارغ‌التحصیلانی از ۳۸ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۲۵۳ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۳۵ کدرشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۷۷/۰۸ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۹۵ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان آلمانی بودند.
- ۸۷/۵۰ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان آلمانی، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان آلمانی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان آلمانی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های حسابداری با ۶/۲۵ درصد و مهندسی مکانیک با ۷/۲۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها پذیرفته شده‌ای نداشتند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه زبان آلمانی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۶ نفر بودند که از این تعداد، ۱۱ نفر زن و ۵ نفر مرد بودند.

۲۵- مجموعه مدیریت جهانگردی

- در رشتہ امتحانی مجموعه مدیریت جهانگردی، فارغ‌التحصیلانی از ۷۰ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۳۰۰ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۵۶ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۳۳/۵۴ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۴۳۶ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی بودند.

- با توجه به این که در مقطع کارشناسی، رشتہ تحصیلی مدیریت جهانگردی وجود ندارد، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های دیگر متقاضی شرکت در آزمون این رشتہ شدند.
- ۴۲/۴۷ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه مدیریت جهانگردی، فارغ‌التحصیل زبان و ادبیات انگلیسی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ مدیریت جهانگردی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های مدیریت با ۳۸/۳۶ درصد، زبان ایتالیایی با ۲/۷۴ درصد و مهندسی کامپیوتر ۲/۷۴ قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۱۳/۶۹ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه مدیریت جهانگردی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه مدیریت جهانگردی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۷۳ نفر بودند که از این تعداد، ۴۳ نفر زن و ۳۰ نفر مرد بودند.

۲۶- مجموعه حقوق

- در رشته امتحانی مجموعه حقوق، فارغ‌التحصیلانی از ۱۰۴ کادرشته تحصیلی مختلف (۴۲۱۲۷ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۶۲ کادرشته، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۷۲/۳۸ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۳۰۴۹۱ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته حقوق بودند.
- ۸۴/۱۲ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه حقوق، فارغ‌التحصیل همین رشته بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته حقوق، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های الهیات و معارف اسلامی با ۶/۵۶ درصد زبان و ادبیات فارسی با ۱/۷۷ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۷/۵۵ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه حقوق را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه حقوق در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۵۲۴ نفر بودند که از این تعداد، ۴۴۱ نفر زن و ۱۰۸۳ نفر مرد بودند.

۲۷- مجموعه ایران‌شناسی

- در رشته امتحانی مجموعه ایران‌شناسی، فارغ‌التحصیلانی از ۶۶ کادرشته تحصیلی مختلف (۵۴۴ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۴۲ کادرشته، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشته نداشتند.

- ۲۲/۶۱ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۱۲۳ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته زبان و ادبیات فارسی بودند.

این رشته نیز در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها در آزمون کارشناسی ارشد ایران‌شناسی متقاضی می‌شوند.

- ۳۹/۳۹ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه ایران‌شناسی، فارغ‌التحصیل رشته زبان و ادبیات فارسی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته زبان و ادبیات فارسی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های تاریخ با ۱۵/۱۵ درصد، زبان و ادبیات عربی با ۴/۵۵ درصد و مدیریت با ۴/۵۵ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۳۶/۳۶ درصد پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه ایران‌شناسی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشته امتحانی مجموعه ایران‌شناسی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۶۶ نفر بودند که از این تعداد، ۲۹ نفر زن و ۲۱ نفر مرد بودند.

۲۸- آموزش زبان ژاپنی

- در رشتہ امتحانی آموزش زبان ژاپنی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۳ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۳۳ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۱۱ کد رشتہ، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۶۰/۶۰ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۲۰ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان ژاپنی بودند.

- ۸۳/۳۳ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی آموزش زبان ژاپنی، فارغ‌التحصیل همین رشتہ بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان ژاپنی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ مهندسی برق با ۱۶/۶۷ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها هیچ پذیرفته‌شده‌ای نداشتند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی آموزش زبان ژاپنی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸ ۶ نفر بودند که از این تعداد، ۵ نفر زن و ۱ نفر مرد بودند.

۲۹- زبان و ادبیات اردو

- در رشتہ امتحانی زبان و ادبیات اردو، فارغ‌التحصیلانی از ۸ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۳۸ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۶ کدرشتہ، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۷۶/۳۲ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۲۹ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات اردو بودند.

- ۸۳/۳۳ درصد پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی زبان و ادبیات اردو، فارغ‌التحصیل رشتہ زبان و ادبیات اردو بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ زبان و ادبیات اردو، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ زبان و ادبیات انگلیسی با ۱۶/۶۷ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها هیچ پذیرفته‌شده‌ای نداشتند.

- مجموع پذیرفته‌شدگان رشتہ امتحانی زبان و ادبیات اردو در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸ ۶ نفر بودند که هر ۶ نفر زن بودند.

۳۰- مجموعه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل

- در رشتہ امتحانی مجموعه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، فارغ‌التحصیلانی از ۱۰۰ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۶۴۴۲ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۴۳ کد رشتہ، هیچ پذیرفته‌شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۶۴/۷۹ درصد متقارضیان شرکت در آزمون این رشته (۴۱۷۴ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته علوم سیاسی بودند.
- ۶۶/۵۷ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، فارغ‌التحصیل رشته علوم سیاسی بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته علوم سیاسی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های تاریخ با ۳/۲۹ درصد و علوم اجتماعی با ۲/۵۷ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۲۷/۵۷ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۷۰۰ نفر بودند که از این تعداد، ۱۶۷ نفر زن و ۵۳۳ نفر مرد بودند.
- ۳۱- باستان‌شناسی**
- در رشته امتحانی باستان‌شناسی، فارغ‌التحصیلانی از ۷۷ کدرشته تحصیلی مختلف (۱۴۴۶ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقارضی شدند که داوطلبان ۱۰ کدرشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۶۲/۸۶ درصد متقارضیان شرکت در آزمون این رشته (۹۰۹ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته باستان‌شناسی بودند.
- ۸۷/۳۶ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی باستان‌شناسی، فارغ‌التحصیل رشته باستان‌شناسی بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته باستان‌شناسی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های تاریخ با ۲/۳۰ درصد و مدیریت با ۲/۳۰ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۴/۰ درصد پذیرفته شدگان رشته باستان‌شناسی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی باستان‌شناسی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۸۷ نفر بودند که از این تعداد، ۳۳ نفر زن و ۵۴ نفر مرد بودند.
- ۳۲- مجموعه روان‌شناسی**
- در رشته امتحانی مجموعه روان‌شناسی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۱۷ کد رشته تحصیلی مختلف (۲۵۷۶۰ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقارضی شدند که داوطلبان ۷۳ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۷۳/۰۹ درصد متقارضیان شرکت در آزمون این رشته (۱۳۵۸۸ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته روان‌شناسی بودند.

- ۸۰/۴۰ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی روان‌شناسی، فارغ‌التحصیل رشته روان‌شناسی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته روان‌شناسی، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های علوم تربیتی با ۴/۶۳ درصد و زبان انگلیسی با ۱/۷۰ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۲/۲۷ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه روان‌شناسی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه روان‌شناسی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۶۴۸ نفر بودند که از این تعداد، ۴۵۸ نفر زن و ۱۹۰ نفر مرد بودند.

۳۳- حسابداری

- در رشته امتحانی حسابداری، فارغ‌التحصیلانی از ۸۳ کد رشته تحصیلی مختلف (۲۵۷۶۰ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۷۷ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.

- ۹۵/۱۶ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۲۴۵۱۴ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته حسابداری بودند.

- ۹۸/۰۱ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی حسابداری، فارغ‌التحصیل رشته حسابداری بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری، فارغ‌التحصیلانی از رشته ریاضی با ۰/۶۶ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱/۳۳ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی حسابداری را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی حسابداری در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۳۰۲ نفر بودند که از این تعداد، ۹۴ نفر زن و ۲۰۸ نفر مرد بودند.

۳۴- مطالعات زنان

- در رشته امتحانی مطالعات زنان، فارغ‌التحصیلانی از ۶۹ کدرشته تحصیلی مختلف (۱۴۵۰ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۴۲ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.

- ۳۰/۶۹ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۴۴۵ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته علوم اجتماعی بودند.

نظر به اینکه این رشته در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود، لذا فارغ‌التحصیلانی از سایر رشته‌ها در آزمون این رشته متقاضی شدند.

نامه آموزش عالی

- ۴۶/۸۱ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مطالعات زنان، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم اجتماعی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ علوم اجتماعی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های مطالعات خانواده با ۱۳/۸۳ درصد، الهیات و معارف اسلامی با ۴/۲۶ درصد و زبان و ادبیات فارسی با ۳/۱۹ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۱۳/۹۱ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مطالعات زنان را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مطالعات زنان در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۹۴ نفر بودند که از این تعداد، ۹۱ نفر زن و ۳ نفر مرد بودند.

۳۵- علوم ارتباطات اجتماعی

- در رشتہ امتحانی علوم ارتباطات اجتماعی، فارغ‌التحصیلانی از ۹۷ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۲۴۷۷ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۵۷ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۴۴/۸۵ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۱۱۱ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم ارتباطات اجتماعی بودند.

- ۴۹/۲۵ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی علوم ارتباطات اجتماعی، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم ارتباطات اجتماعی بودند.

- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ علوم ارتباطات اجتماعی، فارغ‌التحصیلانی از رشتہ‌های زبان و ادبیات انگلیسی با ۹/۴۵ درصد، علوم اجتماعی با ۴/۹۸ درصد، مدیریت با ۳/۹۸ درصد و مهندسی برق با ۲/۴۹ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشتہ‌ها، تنها ۲۹/۸۵ درصد پذیرفته شدگان رشتہ ارتباطات علوم اجتماعی را به خود اختصاص دادند.

- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی علوم ارتباطات اجتماعی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۲۰۱ نفر بودند که از این تعداد، ۱۱۸ نفر زن و ۸۳ نفر مرد بودند.

۳۶- مدد کاری اجتماعی

- در رشتہ امتحانی مدد کاری اجتماعی، فارغ‌التحصیلانی از ۵۴ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۱۲۳۰ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۴۸ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.

- ۳۶/۱۸ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۴۴۵ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم اجتماعی بودند.

- ۵۸/۶۲ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مدد کاری اجتماعی، فارغ التحصیل رشته مدد کاری اجتماعی بودند.
- بعد از فارغ التحصیلان رشته مدد کاری اجتماعی، فارغ التحصیلانی از رشته های علوم اجتماعی با ۲۴/۱۴ درصد و علوم تربیتی با ۶/۹۰ درصد قرار دارند و فارغ التحصیلان سایر رشته ها، تنها ۱۰/۳۴ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مدد کاری اجتماعی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مدد کاری اجتماعی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۲۹ نفر بودند که از این تعداد، ۱۴ نفر زن و ۹ نفر مرد بودند.

۳۷- پژوهش علوم اجتماعی

- در رشته امتحانی پژوهش علوم اجتماعی، فارغ التحصیلانی از ۶۹ کد رشته تحصیلی مختلف (۲۰۹۸ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۵۴ کد رشته، هیچ پذیرفته شده ای در این رشته نداشتند.
- ۷۵/۶۰ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۱۵۸۶ نفر)، فارغ التحصیل رشته علوم اجتماعی بودند.
- ۷۶/۸۳ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی پژوهش علوم اجتماعی، فارغ التحصیل رشته پژوهش علوم اجتماعی بودند.
- بعد از فارغ التحصیلان رشته پژوهش علوم اجتماعی، فارغ التحصیلانی از رشته های آمار با ۳/۶۶ درصد، ریاضی با ۲/۴۴ درصد و مهندسی کامپیوتر با ۲/۴۴ درصد قرار دارند و فارغ التحصیلان سایر رشته ها، تنها ۱۴/۶۳ درصد پذیرفته شدگان رشته پژوهش علوم اجتماعی را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی پژوهش علوم اجتماعی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۸۲ نفر بودند که از این تعداد، ۵۲ نفر زن و ۳۰ نفر مرد بودند.

۳۸- مجموعه مدیریت

- در رشته امتحانی مجموعه مدیریت، فارغ التحصیلانی از ۱۲۰ کد رشته تحصیلی مختلف (۳۵۶۵۷ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۶۲ کد رشته، هیچ پذیرفته شده ای در این رشته نداشتند.
- ۶۸/۶۱ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۲۴۶۴ نفر)، فارغ التحصیل رشته مدیریت بودند.

- ۶۰/۲ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه مدیریت، فارغ‌التحصیل رشته مدیریت بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته مدیریت، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های مهندسی صنایع با ۹/۷۶ درصد، مهندسی کامپیوتر با ۳/۶۸ درصد، ریاضی با ۴/۴۸ درصد و حسابداری با ۳/۳۷ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۹/۶۹ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه مدیریت را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه مدیریت در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۹۵۶ نفر بودند که از این تعداد، ۸۸۲ نفر زن و ۱۰۷۴ نفر مرد بودند.

۳۹- مجموعه محیط زیست

- در رشته امتحانی مجموعه محیط زیست، فارغ‌التحصیلانی از ۵۵ کد رشته تحصیلی مختلف (۶۲۲ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۴۳ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۴۲/۷۷ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۲۶۶ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته مهندسی منابع طبیعی - محیط زیست بودند.
- ۶۴/۴۱ درصد پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه محیط زیست، فارغ‌التحصیل رشته محیط زیست بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشته محیط زیست، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های مهندسی فضای سبز با ۶/۷۸ درصد، شیلات با ۵/۰۸ درصد، مدیریت با ۳/۳۹ درصد و آمار با ۳/۳۹ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۱۶/۹۵ درصد پذیرفته شدگان رشته مجموعه محیط زیست را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشته امتحانی مجموعه محیط زیست در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۵۹ نفر بودند که از این تعداد، ۳۹ نفر زن و ۲۰ نفر مرد بودند.

۴۰- مجموعه مدیریت اجرایی

- در رشته امتحانی مجموعه مدیریت اجرایی، فارغ‌التحصیلانی از ۱۲۴ کد رشته تحصیلی مختلف (۱۹۵۸۴ نفر) برای شرکت در آزمون این رشته متقاضی شدند که داوطلبان ۴۸ کد رشته، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشته نداشتند.
- ۲۰/۶۴ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشته (۱۷۴۶ نفر)، فارغ‌التحصیل رشته مدیریت بودند.

- این رشته در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود و متقاضیان شرکت در آزمون این رشته، فارغ‌التحصیلان رشته‌های دیگر هستند.
- ۱۴/۳۷ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه مدیریت اجرایی، فارغ‌التحصیل رشته مهندسی برق بودند.
 - بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ مهندسی برق، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های مهندسی صنایع با ۱۳/۴۸ درصد، مدیریت با ۱۰/۵۷ درصد، مهندسی مکانیک با ۱۰/۴۲ درصد و مهندسی کامپیوتر با ۹/۰۸ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۴۲/۰۸ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه مدیریت اجرایی را به خود اختصاص دادند.
 - مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مجموعه مدیریت اجرایی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۱۳۴۳ نفر بودند که از این تعداد، ۴۳۴ نفر زن و ۹۰۹ نفر مرد بودند.

۴- مجموعه مدرسي معارف اسلامي

- در رشتہ امتحانی مجموعه مدرسي معارف اسلامي، فارغ‌التحصیلانی از ۱۶ کد رشتہ تحصیلی مختلف (۳۲۶ نفر) برای شرکت در آزمون این رشتہ متقاضی شدند که داوطلبان ۱۲ کد رشتہ، هیچ پذیرفته شده‌ای در این رشتہ نداشتند.
- ۵۹/۲۰ درصد متقاضیان شرکت در آزمون این رشتہ (۱۹۳ نفر)، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم و معارف اسلامي بودند.
- ۷۷/۴۶ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مدرسي معارف اسلامي، فارغ‌التحصیل رشتہ علوم و معارف اسلامي بودند.
- بعد از فارغ‌التحصیلان رشتہ علوم و معارف اسلامي، فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های الهيات و معارف اسلامي با ۱۱/۲۷ درصد و علوم اجتماعي با ۱/۴۱ درصد قرار دارند و فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، تنها ۹/۸۶ درصد پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مدرسي معارف اسلامي را به خود اختصاص دادند.
- مجموع پذیرفته شدگان رشتہ امتحانی مدرسي معارف اسلامي در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، ۷۱ نفر بودند که از این تعداد، همگي مرد بودند.

بحث و نتیجه‌گیری

- ۱- در آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته، حدود ۷۰ درصد داوطلبان، فارغ‌التحصیلان همان رشته یا رشته‌های بسیار نزدیک و متناسب با آن رشته امتحانی هستند.
- ۲- با توجه به اینکه برخی از رشته‌ها در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود، بنابراین داوطلبان این رشته‌ها در مقطع کارشناسی ارشد را فارغ‌التحصیلانی از رشته‌های دیگر تشکیل خواهند داد که عمدهاً رشته‌های متناسب و نزدیک‌تر به رشته‌های امتحانی هستند.
- ۳- حذف محدودیت و شرط تناسب رشته تحصیلی برای کدرشته‌های امتحانی که آن رشته در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود، مناسب است؛ ولی رشته‌هایی که در مقطع کارشناسی فارغ‌التحصیل دارد، بهتر است که شرط تناسب رشته اعمال و یا این‌که «گروه رشته‌های مرتبط» تعریف شود. دلیل این نتیجه‌گیری را می‌توان افزایش بیش از پیش فارغ‌التحصیلان برخی از رشته‌ها (بهویژه در رشته‌های علوم انسانی به دلیل سهولت پذیرش در آنها) دانست.
- ۴- در حدود ۲۹ درصد رشته‌های امتحانی، میزان پذیرش از سایر رشته‌ها، کمتر از ۱۰ درصد و در ۶۳ درصد رشته‌های امتحانی، این میزان کمتر از ۲۰ درصد بوده است.
- ۵- گرایش به شرکت در سایر رشته‌ها، ضرورتاً علاقه و استعداد نیست، بلکه آسان‌تر بودن کسب آمادگی برای قبولی در یک کد رشته دیگر سبب این گرایش می‌شود. آمارها نشان می‌دهد که رشته تحصیلی پذیرفته‌شدگان برخی از رشته‌های امتحانی، هیچ ارتباط و سنتیتی با رشته قبولی آنها ندارد؛ به عنوان مثال، می‌توان به پذیرفته شدن فارغ‌التحصیلان رشته‌های مهندسی کامپیوتر در رشته پژوهش علوم اجتماعی، مهندسی برق در رشته علوم ارتباطات اجتماعی، مهندسی کامپیوتر در رشته زبان فرانسه، مهندسی معدن در رشته زبان روسی، مهندسی مکانیک در رشته زبان آلمانی، مهندسی کامپیوتر در رشته مدیریت و مهندسی برق و مکانیک در رشته مدیریت اجرایی اشاره کرد. این موضوع خود می‌تواند به عنوان یک مسئله بررسی شود که آیا می‌توان این آزمون را از نظر نوع سوالات به شکلی برگزار نمود که امکان پذیرش رشته‌های غیرمتناسب را در آنها به کمترین میزان برساند؟
- ۶- در رشته‌های امتحانی زبان و ادبیات فارسی، علوم جغرافیایی، زبان عربی، علوم اقتصادی، تربیت بدنی، زبان روسی، زبان آلمانی، آموزش زبان ژاپنی، مددکاری اجتماعی، پژوهش علوم اجتماعی، محیط زیست، مدرسی معارف اسلامی، زبان و ادبیات اردو، تاریخ، الهیات و معارف اسلامی، علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، زبان

فرانسه، زبان انگلیسی، علوم تربیتی ۳، مجموعه حقوق، باستان‌شناسی، روان‌شناسی، حسابداری و مدیریت، آمار پذیرش از رشته‌های دیگر، کمتر از ۲۰ درصد، و در ۱۶ رشته، کمتر از ۱۰ درصد بوده است که این میزان نیز از سوی فارغ‌التحصیلان چند رشتہ محدود (۱ تا ۳ رشتہ) کسب شده است و درصد پذیرش فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، عدد صفر بوده و هیچ پذیرفته‌شده‌ای نداشته‌اند.

۷- رشته‌های امتحانی مدیریت اجرایی با ۱۲۴ رشته و ۱۹۵۸۴ داوطلب، مدیریت با ۱۲۰ رشته و ۳۵۶۵۷ داوطلب، روان‌شناسی با ۱۱۷ رشته و ۲۵۷۶۰ داوطلب، زبان انگلیسی با ۱۱۳ رشته و ۱۸۸۱۷ داوطلب، علوم اجتماعی با ۱۰۵ رشته و ۹۵۹۲ داوطلب، حقوق با ۱۰۴ رشته و ۴۲۱۲۷ داوطلب، تربیت بدنی با ۱۰۲ رشته و ۱۰۶۷۲ داوطلب، علوم تربیتی ۲ با ۱۰۱ رشته و ۱۳۷۴۳ داوطلب، علوم تربیتی ۱ با ۱۰۰ رشته و ۱۶۳۱۸ داوطلب و علوم سیاسی با ۱۰۰ رشته و ۶۴۴۲ داوطلب بیشترین متقاضی را از سوی فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها داشتند که اگر رشته‌های حسابداری (۲۵۷۶۰ نفر) و ادبیات فارسی (۱۷۰۲۳ نفر) را هم به آنها اضافه کنیم، جزو پر داوطلب‌ترین رشته‌های امتحانی نیز به شمار می‌روند، و رشته‌های امتحانی زبان ژاپنی با ۱۳ رشته و ۳۳ داوطلب، زبان روسی با ۱۵ رشته و ۲۱۱ داوطلب، فقه شافعی با ۲۱ رشته و ۱۵۰ داوطلب و مدرسی معارف اسلامی با ۱۶ رشته و ۳۲۶ داوطلب دارای کمترین متقاضی از سوی فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها بودند و در عین حال، جزو کم داوطلب‌ترین رشته‌های امتحانی آزمون کارشناسی ارشد به شمار می‌رond.

۸- در رشته‌های امتحانی زبان روسی، زبان آلمانی، آموزش زبان ژاپنی و زبان و ادبیات اردو، متقاضیان سایر رشته‌ها، هیچ پذیرفته‌شده‌ای نداشتند.

۹- ۱۱ کدرشته امتحانی از ۴۱ کد رشته امتحانی آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شده و لذا، فارغ‌التحصیلی هم نداشته است. داوطلبان این کد رشته‌ها نظیر سنجش از دور، فرهنگ و زبان‌های باستانی، مجموعه زبان‌شناسی، علوم قرآن و حدیث، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فلسفه و حکمت اسلامی، فقه شافعی، مدیریت جهانگردی، مجموعه ایران‌شناسی، مجموعه مطالعات زنان و مجموعه مدیریت اجرایی را فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها تشکیل می‌دادند.

۱۰- در تمام رشته‌های امتحانی، میزان فارغ‌التحصیلان سایر رشته‌ها، کمتر از ۳۰ درصد بوده است.

پیشنهاد

با توجه به یافته‌های پژوهش و آمار و ارقام مندرج در جدول ارائه شده، پیشنهاد می‌شود در آن دسته از کد رشته‌های امتحانی نظیر سنجش از دور، فرهنگ و زبان‌های باستانی، زبان‌شناسی، علوم قرآن و حدیث، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فلسفه و حکمت اسلامی، فقه شافعی، مدیریت جهانگردی، ایران‌شناسی، مطالعات زنان و مدیریت اجرایی، که در مقطع کارشناسی ارائه نمی‌شود، شرط تناسب رشته حذف شود و به داوطلبان برخی از رشته‌های نزدیک، اجازه شرکت در آزمون این کد رشته‌ها داده شود ولی در رشته‌هایی که در مقطع کارشناسی ارائه می‌شود، بهتر است که شرط تناسب رشته اعمال و یا اینکه «گروه رشته‌های مرتبط» تعریف شود. دلیل این نتیجه‌گیری را می‌توان افزایش بیش از پیش فارغ‌التحصیلان برخی از رشته‌ها (به ویژه در رشته‌های علوم انسانی به دلیل سهوالت پذیرش در آنها) دانست.

جدول (۱) رشته‌های امتحانی گروه علوم انسانی و درصد پذیرش (قبولی) سایر رشته‌ها در آنها

کد رشته	رشته‌های امتحانی	درصد قبولی از همین رشته	درصد قبولی از رشته‌های دیگر				
سایر رشته‌ها	درصد	عنوان رشته	درصد	عنوان رشته	درصد	عنوان رشته	
۱۱۰۱	مجموعه زبان و ادبیات فارسی	۹۴/۵۴	زبان و ادبیات عرب	۱/۲۲	الهیات و معارف اسلامی	۰/۶۴	۳/۶
۱۱۰۲	علوم چگرافیایی	۸۷/۴۸	علوم اجتماعی	۱/۵۱	تاریخ	۱/۱۳	۸/۸
۱۱۰۳	ستجش از دور (اطلاعات چگرافیایی)	—	الهیات و معارف اسلامی	۴/۳۱	علوم قرآنی	۰/۸۶	۳/۰۲
۱۱۰۴	مجموعه زبان عربی	۹۱/۸۱	الهیات و معارف اسلامی	۲/۹۹	اقتصاد کشاورزی آمار	۲/۱۲	۱۲/۶۰
۱۱۰۵	مجموعه علوم اقتصادی	۷۴/۰۶	ریاضی	۸/۲۳	فیزیوتراپی	۲/۲۵	۷/۲۸
۱۱۰۶	تریست بدنشی و علوم ورزشی	۸۹/۹۳	فیزیوتراپی	۲/۲۵	زبان انگلیسی	۱/۵۴	۱۵/۲۸
۱۱۰۷	مجموعه تاریخ	۷۷/۴۱	الهیات و معارف اسلامی	۳/۸۲	علوم اجتماعی	۳/۴۹	۲/۱۲
۱۱۰۸	مجموعه علوم اجتماعی	۷۳/۲۳	زبان و ادبیات انگلیسی	۲/۶۲	ادبیات فارسی علوم اقتصادی	۱/۲۳	۲۱/۵۴

کد رشته	رشته‌های امتحانی	درصد قبولی از همین رشته	درصد قبولی از رشته‌های دیگر			ردیف
			عنوان رشته	درصد	عنوان رشته	
۱۱۰۹	فرهنگ و زبان‌های باستانی	—	زبان انگلیسی	۴۵/۸۷	زبان انگلیسی	۸۶۲۳
			زبان و ادبیات فارسی	۱۵/۶۰	زبان و ادبیات فارسی	
			باستان‌شناسی	۷۴۲	باستان‌شناسی	
			تاریخ	۲۷۵	تاریخ	
			فرانسه	۲۷۵	فرانسه	
			مهندسی مکانیک	۲۷۵	مهندسی مکانیک	
۱۱۱۰	مجموعه زبان‌شناسی	—	زبان انگلیسی	۸۱/۳۷	زبان انگلیسی	۵/۰۹
			زبان و ادبیات فارسی	۱۰/۰۶	زبان و ادبیات فارسی	
			زبان آلمانی	۱/۰۵	زبان آلمانی	
			زبان فرانسه	۰/۹۳	زبان فرانسه	
۱۱۱۱	علوم قرآن و حدیث	—	الهیات و معارف اسلامی	۴۲/۹۶	الهیات و معارف اسلامی	۱۷/۸۵
			علوم قرآنی	۳۸/۲۵	علوم قرآنی	
			علوم و معارف اسلامی	۷/۹۱	علوم و معارف اسلامی	
			زبان و ادبیات عرب	۹۰/۰	زبان و ادبیات عرب	
۱۱۱۲	فقه و مبانی حقوق اسلامی	—	الهیات و معارف اسلامی	۷۱/۳۶	الهیات و معارف اسلامی	۱۰/۴۹
			علوم و معارف اسلامی	۱۱/۲۵	علوم و معارف اسلامی	
			زبان و ادبیات عرب	۴/۶۰	زبان و ادبیات عرب	
			علوم قرآنی	۲۳۰	علوم قرآنی	
۱۱۱۳	فلسفه و حکمت اسلامی	—	الهیات و معارف اسلامی	۶۹/۹۴	الهیات و معارف اسلامی	۱۷/۴۳
			علوم و معارف اسلامی	۱۰/۰۲	علوم و معارف اسلامی	
			فلسفه	۲۸۱	فلسفه	
۱۱۱۴	مجموعه الهیات و معارف اسلامی	۸۴/۳۸	زبان انگلیسی	۱۲/۰۵	علوم قرآنی	۱۲/۰۵
۱۱۱۵	مجموعه الهیات و معارف اسلامی فقه شافعی	—	الهیات و معارف اسلامی	۴۰	الهیات و معارف اسلامی	۱۵
			علوم و معارف اسلامی	۲۵	علوم و معارف اسلامی	
			ادبیات فارسی	۱۰	ادبیات فارسی	
			علوم قرآنی	۱۰	علوم قرآنی	
۱۱۱۶	مجموعه فلسفه	۵۲/۹۷	الهیات و معارف اسلامی	۵/۶۷	علوم و معارف اسلامی	۲۷/۶۳
۱۱۱۷	مجموعه علم تربیتی ۱	۶۹/۰۷	زبان انگلیسی	۳/۱۸	مدیریت	۲۴/۵۷
۱۱۱۸	مجموعه علم تربیتی ۲	۳۲/۲۶	مشاوره راهنمایی	۲۷/۶۸	روان‌شناسی	۲۲/۴۸
۱۱۱۹	علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی	۷۹/۹۱	کتابداری پزشکی	۱/۲۸	زبان انگلیسی	۲/۱۴
۱۱۲۰	مجموعه زبان فرانسه	۹۴/۹۷	زبان انگلیسی	۱/۲۶	مهندسی کامپیوتر	۲/۵۱
۱۱۲۱	مجموعه زبان انگلیسی	۹۵/۸۶	مهندسی کامپیوتر	۰/۶۳		۳/۵۱

ردیف	کد رشته	رشته های امتحانی	درصد قبولی از همین رشته	درصد قبولی از رشته های دیگر	
				عنوان رشته	درصد
۱۱۲۲	۱۱۲۲	مجموعه زبان روسی	۹۳/۳۴	علوم اقتصادی	۲/۲۲
۱۱۲۳	۱۱۲۳	مجموعه علم تربیتی ۳	۸۵/۰۶	زبان انگلیسی	۳/۴۵
۱۱۲۴	۱۱۲۴	مجموعه زبان آلمانی	۸۷/۵۰	حسابداری	۷/۷۵
۱۱۲۵	۱۱۲۵	مدیریت جهانگردی	—	زبان انگلیسی	۴/۲۷
۱۱۲۶	۱۱۲۶	مجموعه حقوق	۸۴/۱۲	الهیات	۷/۵۶
۱۱۲۷	۱۱۲۷	مجموعه ایران‌شناسی	—	زبان و ادبیات فارسی	۳۹/۳۹
۱۱۲۸	۱۱۲۸	آموزش زبان رژپنی	۸۳/۳۳	مهندسی برق	۱۷/۷۷
۱۱۲۹	۱۱۲۹	زبان و ادبیات اردو	۸۳/۳۳	زبان انگلیسی	۱۶/۶۷
۱۱۳۰	۱۱۳۰	مجموعه علوم سیاسی	۶۶/۵۷	تاریخ	۳/۲۹
۱۱۳۱	۱۱۳۱	باستان‌شناسی	۸۷/۳۶	تاریخ	۲/۳۰
۱۱۳۲	۱۱۳۲	مجموعه روان‌شناسی	۸۰/۴۰	علوم تربیتی	۴/۶۳
۱۱۳۳	۱۱۳۳	حسابداری	۹۸/۰۱	ریاضی	۰/۶۶
۱۱۳۴	۱۱۳۴	مطالعات زنان	—	علوم اجتماعی	۴/۶۸
۱۱۳۵	۱۱۳۵	مطالعات زنان	—	ریاضی	۰/۶۶
۱۱۳۶	۱۱۳۶	علوم ارتباطات اجتماعی	۴۹/۲۵	زبان انگلیسی	۹/۴۵
۱۱۳۷	۱۱۳۷	مدکاری اجتماعی	—	مدیریت	۳/۹۸
۱۱۳۸	۱۱۳۸	پژوهش علوم اجتماعی	۵۸/۶۲	علوم اجتماعی	۲/۴۹
۱۱۳۹	۱۱۳۹	—	۷۷/۸۳	آمار	۳/۶۶
۱۱۴۰	۱۱۴۰	—	۶۰/۰۲	مهندسي کامپيوتر	۲/۴۴
۱۱۴۱	۱۱۴۱	مجموعه مدیریت	—	مهندسي صنایع	۹/۷۶
۱۱۴۲	۱۱۴۲	—	—	ریاضی	۳/۴۸

سایر رشته‌ها	درصد قبولی از رشته‌های دیگر					درصد قبولی از همین رشته	رشته‌های امتحانی	کد رشته
	درصد	عنوان رشته	درصد	عنوان رشته				
۱۶/۹۵	۵/۰۸	شیلات	۶/۷۸	فضای سبز	۶۴/۴۱	مجموعه محیط زیست	۱۱۴۶	
	۳/۳۹	آمار	۳/۳۹	مدیریت				
	۱۳/۴۸	مهندسی صنایع	۱۴/۳۷	مهندسی برق	—	مجموعه مدیریت اجرایی	۱۱۴۸	
	۱۰/۴۲	مهندسی مکانیک	۱۰/۵۷	مدیریت				
۴۲/۰۸			۹/۰۸	مهندسی کامپیوتر	—	مجموعه مدرسي معارف اسلامي	۱۱۵۲	
	۱۱/۲۷	الهیات و معارف اسلامی	۷۷/۴۶	علوم و معارف اسلامی				
۹/۸۶			۱/۴۱	علوم اجتماعی				

منابع

- احمدی، بهمن و همکاران (۱۳۸۹). بررسی رابطه رشتہ قبولی با رشتہ تحصیلی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، گروه آموزش علوم انسانی. تهران: انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور.
- احمدی، بهمن و همکاران (۱۳۸۹). بررسی رابطه رشتہ قبولی با رشتہ تحصیلی در آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۸، گروه آموزشی هنر. تهران: انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور.
- پور کاظمی، محمدحسین (۱۳۸۲). رشتہ‌های مدیریت و حسابداری در آینه آزمون: تحقیقی پیرامون رتبه دانشگاه‌ها در کنکور سراسری کارشناسی ارشد. دانش مدیریت، ۱۶: ۲۰ - ۲۸.
- داورپناه، محمدرضا (۱۳۸۵). آسیب‌شناسی سوالات آزمون کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی و عدم تطبیق آن با واحدهای درسی دوره کارشناسی. تهران: کتابخانه ملی ایران.
- فرج‌الهی، مهران و فیروزفر، ایرج (۱۳۸۵). مقایسه پیشرفت تحصیلی پذیرفته‌شدگان دوره‌های کارشناسی ارشد فرآگیر با پذیرفته‌شدگان همان مقطع از طریق آزمون سراسری در دانشگاه پیام نور. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۱۲ (۴۱): ۵۷ - ۷۳.
- فرهادی، حسین (۱۳۸۱). نقدی بر آزمون‌های کنکور کارشناسی ارشد رشتہ آموزش زبان انگلیسی. پژوهش زبان‌های خارجی، ۱۳: ۷۹ - ۱۰۶.
- محمدی، مهدی و متقی دادگر، امیر (۱۳۸۷). بررسی تطبیقی آزمون کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه‌های دولتی و دانشگاه آزاد اسلامی بین سال‌های ۱۳۸۱ - ۱۳۸۶. تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی، ۴۰ (۴۶): ۱۵۵ - ۱۷۷.
- ملک‌محمدی، ایرج؛ زاد، جواد؛ اسدی، علی و سعدی، حشمت‌الله (۱۳۷۸). آنالیز فاکتوری سازه‌های تأثیرگذار بر آزمون کارشناسی ارشد کشاورزی از دیدگاه هیأت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران. مجله علوم کشاورزی ایران، ۳۰ (۲): ۴۰۹ - ۴۲۵.